

Teisme eller hedenskab

Dansk Kirketidende | 09.11.2015 | Side 27 | 1016 ord | Artikel-id: e54cfd01

Enten er universet skabt af Gud, eller så er gud skabt af universet (multiverset). Enten er Gud den ultimative virkelighed, der står over og uden for alle tænkelige rumtider, naturlove osv., eller så er den ultimative virkelighed i evighed indlejret i universet selv, og gud(erne) er, ligesom alt andet, et produkt af universet. Eventuelt indirekte via menneskets imaginationskraft.

af TEKST: CLAUS THOMAS NIELSEN, SOGNEPRÆST, STAUNING

Den første mulighed er den teistiske, der har sit fundament i kristendom og jødedom. Den anden mulighed er den, der findes i alle andre livsanskuelser, og som, når den tænkes til ende, ender i tanken om den evige genkomst. Den græske tragedieforfatter Aiskylos har ganske ret, når han i "Prometheus i Lænker" lader koret spørge om forholdet mellem Zeus og skæbnegudinderne: "Kan Zeus have mindre magt, end de har?", og Prometheus svarer: "Ja, derved at selv han ikke kan undslippe det, som er forudbestemt".

Denne sandhed gælder både i den religiøse hedenskab og - således som Nietzsche så klart påpegede og profeterede - i den konsekvent gennemtænkte post-kristne naturalisme og scientisme.

FATALISMEN I DEN POST-KRISTNE TEOLOGI

Alle de dominerende politiske, eksistentielle og teologiske verdenssyn og livsanskuelser siden midten af det nittende århundrede har da også haft klar fatalisme i deres kerne. Historien er toget, som ubønhørligt maser sig frem, og det eneste reelle valg, et menneske har, er, om det vil stige på toget, knuses under hjulene eller efterlades på perronens intethed. Nutidens eneste virkelige tabu - det eneste radikale politiske og eksistentielle anatema - er usamtidigheden. Den ultimative virkelighed er, da den er et lukket og derfor evigt system, et ubønhørligt og evigt genkommende skæbnehjul. Også alle de i dag dominerende astrofysiske og kosmologiske teorier forudsætter eksistensen af et uendeligt antal evigt knopskydende, og derfor også evigt gentagende, universer.

Samme fatalisme findes i liberalteologien, i liberalteologiens videreførelse i eksistensteologien og i alle dennes anti-teistiske aflæggere frem til i dag.

Gud findes, fastslår Rudolf Bultmann, ikke som en virkelig eksisterende teistisk transcendent magt, der står uden for verden som dens skaber, og som derfor kan gribe ind i verden. Nej, gud findes kun i og med, at mennesket forstår de rent dennesidigt determinerede begivenheder som "guds skjulte handlen" og svarer ja til dem. Gud er den uundgåelige, naturalistisk determinerede skæbne, og Jesus er dens profet.

Det er klart, at denne post-kristne teologi - og dens post-kristne kirke - er ganske frustreret over at blive ideologisk marginaliseret af sin samtid. Ifølge dens egen teologi - hvor gud er et stykke modellervoks formet af tidsånden - befinder den sig med indre nødvendighed om bord på historiens tog, men alle de andre passagerer hævder alligevel, at den er efterladt på perronen. "Vi er også a(nti)-teister", råber præsterne, men ingen gider høre.

KORS, SKABELSE, FRIHED

Kristendom er, ganske modsat alt dette, påstanden om, at universet og dets love er skabt af en evig Gud, at denne lovgiver og skaber har åbenbaret sig fuldt og helt for os i Jesus Kristus, og at vi kristne i Helligåndens kirke atter har fået del i Hans virkelighed.

Den almægtige Gud, der er før, over og uden for universet som dets Skaber og Herre, tog tjenerskikkelse på og blev et konkret jordisk menneske i tiden, i historien. Den ultimative virkelighed uden for tid og rum har manifesteret sig i tiden, i øjeblikket, og gør det stadig i Sin kirke på jorden. Ikke mytisk, ikke billedligt, men konkret og historisk.

Samtlige mirakler, fra Guds nedstigen i jomfruens skød til himmelfarten og realpræsensen på søndag i kirken, er udtryk for, hvem Jesus er. Kristendom er derfor den eneste religion, der bliver til noget helt andet og modsat, når den "afmytologiseres" og tømmes for mirakler.

Den evige upåvirkelige skæbnemagt, den ubevægelige bevæger, har på korset åbenbaret sit inderste væsen for os. Han har åbenbaret, at han hverken er upåvirkelig eller ubevægelig, men levende dynamisk kærlighed. Den inderste kerne i Gud er ikke magten til at være til i alt, hvad der er til, men tværtimod korsets selvfrende kærlighed. Jesus Kristus er på én gang ypperstepræsten, der frembærer offeret, og det lydefri lam, der frembæres.

Når det i bekendelsen lyder, at det er ved Jesus Kristus, alt er skabt, så er den dybe betydning, at det er ved Jesu offer på korset, at verden blev til.

Jesus Kristus er det ord, der lyder ved skabelsen.

Korset er kvantefluktuationen i det absolutte vacuum, hvorefter alt værende bliver til. Hvorefter rumtiden skabes. Fra korsets blod flyder de floder, der gøder jorden og lader livet spire frem.

Alt dette véd vi, fordi Jesus i evangelierne dels identificerer sig med Det gamle Testaments skaber og lovgiver, dels med religionernes frugtbarhedsgud, der som sædekornet dør for at give liv til verden, og dels med den græske filosofis evige væren og evige logos. Han er den, Han er, Han er Logos, Han er den evige væren. Og fordi mennesket er skabt i Hans billede og i Kirken atter er blevet en del af den tredje person i treenigheden, derfor er heller ikke mennesket bundet af denne verdens lovmæssigheder. Mennesket har borgerskab i Guds rige og er derved fri i verden. Fri for den evige genkomst. Fri for skæbnehjulets og historiens nødvendighed. Fri til med Logos at udforske verden. Til frihed har Kristus frigjort os, skrev Paulus.

Når Luther hævder, at den Athanasianske bekendelse - med alle dens metafysiske, teistiske og ontologiske udsagn om treenighedens indre væsen og om forholdet mellem den præeksistente og den inkarnerede Kristus - er verdens smukkeste og herligste skriftnæstefter Bibelen selv, så er det, fordi han finder dens metafysiske udsagn i fuldstændig overensstemmelse med den selvforståelse, Jesus selv giver udtryk for, og som man, i lyset af Jesu udsagn, kan genfinde overalt i Den hellige Skrift.

Det er troen på denne skaber, lovgiver og frelser, i hvis billede mennesket er skabt, der var forudsætningen for europæisk rationalitet og videnskab.

Kun ved at have sin fornuffforankret i en Logos uden for verden, kan mennesket frit studere verdens lovmæssigheder. Kristendommen er ikke videnskabens modsætning, men dens forudsætning.

Uden en meta-fysisk forankring kan sproget intet rationelt udsige, det kan, som Nietzsche også påpegede - og som nutidens åndsliv demonstrerer - kun være et våben, et redskab for viljen til magt: Mennesket er i Guds billede skabt med levende ord på sin tunge og derfor kan han mellem træer og dyr med guderne tale og sjunge Menneskelivet er underligt for menneske som for myre; men dyrelivet i menneske-ham, det er et forhekset uhyre.

Den inderste kerne i Gud er ikke magten til at være til i alt, hvad der er til, men tværtimod korsets selvofrende kærlighed.

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingsystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.